

С Т А Н О В И Щ Е

от професор Георги Стоянов Карастоянов, доктор по
психология,

за дисертационния труд на Блага Румянова Русева
на тема **„Психологичен подбор и тренинг на лица,
работещи в екстремални условия, с ВеОН-01“**

представен за придобиване на образователната и научна
степен „доктор“,

в област на висше образование 3. Социални, стопански и
правни науки, по професионално направление 3.2. „Психология“

Становището е възложена съгласно Протокол № 1 от заседанието на Научно жури, назначено със Заповед на ректора на ЮЗУ „Неофит Рилски”. За разработване на становището ми бяха предоставени по един екземпляр от дисертационния труд и автореферата, копия на публикациите по темата на дисертационния труд, както и документи свързани с обучението на докторанта. Представените документи показват, че докторантът Блага Румянова Русева е изпълнила успешно всички предвидени дейности в индивидуалния учебен план за целия срок на докторантурата и е преминала успешно през необходимата процедура за допускане до защита на дисертационен труд за придобиване на образователната и научна степен „доктор“ съгласно Закона за развитие на академичния състав в Република България, Правилника за неговото прилагане и Вътрешните правила за развитие на академичния състав в ЮЗУ „Неофит Рилски”.

Темата на дисертационния труд е посветена на изключително важен и винаги актуален проблем психологичния подбор и обучение за работа в екстремални условия. Независимо, че проблема (поради неговата значимост не само за психологическата наука, но и за обществото) е интензивно изследван, представения изследователски акцент е важен принос в осветляването му от гледна точка на практикоприложните ползи. Считам, че темата „Психологичен подбор и тренинг на лица, работещи в екстремални условия, с BeON-01“ съответства на основното съдържание на представения за становище дисертационен труд. В структурно отношение той следва класическия модел – в първа глава е представен теоретичен обзор на изследвания проблем, във втора глава е представен дизайна на емпиричното изследване, а в трета са представени резултатите и е направен коректен анализ и интерпретация.

Дисертационното изследване е представено на 201 страници в които не са включени представените приложения (20 страници), които позволяват да се проследи детайлно цялостния процес на емпиричното изследване,

адекватността на статистическата обработка и валидността на резултатите. Данните от емпиричното изследване са подходящо представени и онагледени в текста чрез 21 таблици, 43 фигури и подкрепят произтичащите от тях анализи и изводи. Литературните източници са 242, от които 216 литературни източника на кирилица, 42 на латиница, включващи както класически трудове, така и съвременни изследвания по проблема.

Структурата, обемът и оформлението на дисертационния труд за придобиване на образователната и научна степен „доктор“ отговарят на добрите изследователски практики в професионално направление „Психология“. Постигнат е баланс между съдържание и обем при представянето на теоретичния обзор от една страна и емпиричното изследване от друга. В първа глава е направен сравнително пълен и задълбочен преглед на релевантната литература на изследвания проблем за подбор на персонала и тренингът като метод за развитие на психологичните характеристики на служителите, направен е коректен анализ на съществуващите публикувани изследвания и нормативни документи. Това е позволило във втора глава да бъдат издигнати научно обоснована цел, хипотези, които да се направи опит да бъдат верифицирани чрез коректно поставени две основни задачи и четири подзадачи. Емпирични данни са описани според общоприетите стандарти за публикуване на психологически експериментални изследвания - характеристика на извадката от участници, използван инструментариум, организация и провеждане на изследването, описание на използваните статистически методи за обработка, представяне на първичните данните и т.н. В трета глава получените емпирични данни са анализирани коректно от статистическа гледна точка и представени в стройна логическа рамка в съответствие с заложените изследователски задачи, което е позволило да бъдат верифицирани двете хипотези издигнати във втора глава.

Смятам, че дисертационният труд съдържа научни и научно-приложни резултати за стандартизацията на нов апаратурен метод (БиОН-01) за определяне ресурсите на индивида за справяне в екстремални условия за целите на подбора, установяването на възможностите му за тренинг, както и изясняване на различията по отношение на оперативната надеждност, които могат да бъдат приети за оригинални научни приноси, както докторантът претендира в дисертационния труд. Резултатите от изследванията по темата на дисертацията са коректно представени пред научната общност с 9 публикации, което значително надхвърля стандартите (не са приети за рецензиране посочените в автореферата публикации № 10 и №11).

Авторефератът към дисертационния труд вярно и точно отразява неговото съдържание и получените резултати и напълно изпълнява функциите си съгласно Закона за развитие на академичния състав в Република България, Правилника за неговото прилагане и Вътрешните правила за развитие на академичния състав в ЮЗУ „Неофит Рилски”.

Представеният дисертационен труд показва, че Блага Румянова Русева притежава задълбочена теоретична и практико-приложна психологическа подготовка съчетана с много добра методологическа подготовка за планиране и провеждане за самостоятелни емпирични изследвания и коректно анализиране на резултатите от тях.

Цялостната оценка на дисертационния труд дава основание да се направи заключението, че той отговаря на изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България, Правилника за неговото прилагане и Вътрешните правила за развитие на академичния състав в ЮЗУ „Неофит Рилски” за присъждане на образователната и научна степен “доктор”. Въз основа на положителните ми оценки за дисертационното изследване, демонстрираната отлична теоретична и методологическа подготовка на докторанта и безспорните научни приноси,

предлагам на уважаемите членове на научното жури да гласуват Блага Румянова Русева да придобие образователната и научна степен „доктор“ по професионално направление „Психология“.

София, 24.02.2017 г.

проф. д-р Г. Карастоянов